

A „kiutasítási irányelvvel” ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szabadságvesztés büntetés kiutasítási eljárás során való kiszabását írja elő a harmadik ország jogellenesen tartózkodó állampolgára vonatkozásában

Nem ellentétes ezzel az irányelvvel a büntetőjogi jogkövetkezményeknek a nemzeti jogszabályok szerinti és az alapvető jogokat tiszteletben tartó alkalmazása a harmadik országok olyan állampolgáraival szemben, akik vonatkozásában az említett eljárást lefolytatták, és akik jogellenesen tartózkodnak anélkül, hogy vissza nem térést igazoló indok állna fenn

A harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló irányelv (az úgynevezett „kiutasítási irányelv”)¹ a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak a tagállamok területéről való kiutasításával, ill. kitoloncolásával kapcsolatos, a tagállamokban alkalmazandó közös normákat és eljárásokat állapítja meg.

Az irányelv a harmadik országok valamennyi jogellenesen tartózkodó állampolgára vonatkozásában olyan kiutasítási határozat elfogadásáról rendelkezik, amely meghatározza a főszabály szerint önkéntes visszatérésre rendelkezésre álló időtartamot, amelyet szükség esetén kitoloncolási intézkedések követnek.

Önkéntes távozás hiányában az irányelv kötelezi a tagállamokat a kitoloncolás lehető legkevesebb kényszerítő intézkedések alkalmazásával való fogantatására. A tagállamok csak akkor vehetik őrizetbe az érintett személyt, ha a kitoloncolás megghiúsulásának veszélye áll fenn, és az őrizet időtartama semmi esetre sem haladhatja meg a 18 hónapot.

A jelen esetben az örmény állampolgár A. Achughbabian 2008-ban utazott be Franciaországba. 2009-ben prefektusi határozatban kötelezték Franciaország területének elhagyására, az önkéntes távozásra pedig egy hónapot biztosítottak. Miután A. Achughbabian megtagadta Franciaország elhagyását, 2011 júniusában újabb kiutasítási határozatot hoztak, ezúttal kitoloncoló végzés formájában, amely nem tartalmazott önkéntes távozásra meghatározott határidőt. Ezenkívül a francia hatóságok elrendelték A. Achughbabian őrizetbe vételét, majd jogellenes tartózkodás miatti fogva tartását, amely intézkedéseket A. Achughbabian a francia bíróságok előtt kifogásolta.

Az e jogvitát jelenleg elbíráló cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) (Franciaország) azzal a kérdéssel fordul a Bírósághoz, hogy a „kiutasítási irányelvvel” ellentétes-e az a francia szabályozás², amely egy évi szabadságvesztés büntetés és 3750 euró pénzbüntetés alkalmazását írja elő harmadik ország olyan állampolgárával szemben, aki három hónapot meghaladóan jogellenesen tartózkodik Franciaországban, nem rendelkezik az előírt dokumentumokkal és vízumokkal, így különösen tartózkodási engedéllyel.

A. Achughbabian a Bírósághoz való fordulás időpontjában már nem volt őrizetben. A Bíróság azonban úgy határozott, hogy a jelen ügyet sürgősségi eljárásban vizsgálja meg, mivel több hasonló ügy is van folyamatban francia bíróságok előtt. A Bíróság hangsúlyozta az ügy minél

¹ A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.).

² A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a menedéjogról szóló törvény (code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile, Céseda) L. 621-1. cikke.

előbbi elbírálásának szükségességét az esetleges jogellenes fogva tartások megakadályozása, vagy azok időtartamának csökkentése érdekében.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság először is megállapítja, hogy az irányelv – amelynek nem célja a külföldiek tartózkodására vonatkozó nemzeti szabályok egészének harmonizálása – csupán a kiutasítási határozatokra és azok végrehajtására vonatkozik. Következésképpen **az irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a harmadik ország állampolgára jogellenes tartózkodását bűncselekménynek minősíti és büntetőjogi jogkövetkezményeket – beleértve a szabadságvesztés büntetést is – fűz hozzá.**

Az irányelvvel nem ellentétes az olyan őrizetbe vétel sem, amelynek célja annak megállapítása, hogy a harmadik ország állampolgárának tartózkodása jogszerű-e. A Bíróság azonban megjegyzi, hogy a nemzeti hatóságoknak kellő körültekintéssel kell eljárniuk, és haladéktalanul állást kell foglalniuk. E hatóságoknak, miután megállapították a tartózkodás jogellenességét, főszabály szerint kiutasítási határozatot kell hozniuk.

Másodsorban a Bíróság megvizsgálja, hogy a francia szabályozás ellentétes-e az irányelvvel annyiban, amennyiben az **a kiutasítási eljárás során** vezethet szabadságvesztéshez.

A Bíróság emlékeztet mindenekelőtt az El Dridi ügyben³ megalkotott ítélkezési gyakorlatára, amely szerint tagállamok a jogellenes bevándorlást és tartózkodást érintő büntetőjogi szabályozásukat az uniós jog tiszteletben tartása mellett alakítják ki. Az említett államok nem alkalmazhatnak tehát olyan büntetőjogi szabályozást, amely veszélybe sodorhatja a „kiutasítási irányelv” által követett célok megvalósítását, és ennél fogva megfoszthatja azt hatékony érvényesülésétől.

A Bíróság ezt követően értelmezi az irányelvben foglalt „intézkedések” és „kényszerítő intézkedések” fogalmakat, és megállapítja, hogy azok bármely olyan cselekményre utalnak, amely hatékony és arányos módon vezet az érdekelt visszatéréséhez. Márpedig a Bíróság szerint **a szabadságvesztés büntetésnek a kiutasítási eljárás során való kiszabása és végrehajtása nem járul hozzá az ezen eljárás célját jelentő kitoloncoláshoz.** Az ilyen büntetés tehát nem minősül az irányelv értelmében vett „intézkedésnek” vagy „kényszerítő intézkedésnek”.

A Bíróság arra a következtetésre jut, hogy **az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi szabadságvesztés büntetésnek harmadik ország jogellenesen tartózkodó olyan állampolgárával szembeni kiszabását, akivel szemben nem alkalmaztak az irányelvben foglalt kényszerítő intézkedéseket, és a kitoloncolási eljárás lefolytatása céljából való őrizetbe vétel esetén nem telt le ezen őrizet maximális időtartama⁴.**

Végül a Bíróság emlékeztet arra, hogy a tagállamok elfogadhatnak vagy hatályban tarthatnak olyan büntetőjogi rendelkezéseket, amelyek a „kiutasítási irányelvet” és célját tiszteletben tartva azokat a helyzeteket szabályozzák, amikor a kényszerítő intézkedések nem tették lehetővé a harmadik ország jogellenesen tartózkodó állampolgárának kitoloncolását.

A Bíróság ebből arra következtet, hogy **nem ellentétes az irányelvvel a büntetőjogi jogkövetkezményeknek a nemzeti jogszabályok szerinti és az alapvető jogokat tiszteletben tartó alkalmazása a harmadik országok olyan állampolgáraival szemben, akik vonatkozásában az ezen irányelvben foglalt kiutasítási eljárást lefolytatták, és akik valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodnak anélkül, hogy vissza nem térést igazoló indok állna fenn.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság

---

³ A Bíróság [C-61/11. PPU](#) sz., Hassen El Dridi alias Soufi Karim ügyben 2011. április 28-án hozott ítélete, lásd még a [40/11](#) sz. sajtóközleményt.

⁴ A „kiutasítási irányelv” 18 hónapban határozza meg az őrizet leghosszabb időtartamát. Ezen időtartam tagállamként eltérő, a francia szabályozásban 45 nap a leghosszabb időtartam.

előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: dr. Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499